

انحلال پک، دخالت ترکیه در شمال عراق را پایان خواهد داد؟

حد یقف مداخلات ترکیه در منطقه کجاست؟

سعیده اسدی خبرنگار

عبدالله اوجلان، رهبر در بند حزب کارگران کردستان (پک‌ک)، با انتشار اعلامیه‌ای در ۲۷ فوریه (۹ اسفند) با عنوان فراخوان «صلح و جامعه دموکراتیک»، اعلام کرد: «تمام گروه‌هایاید سلاح‌های خود را زمین بگذارند و پ‌ک‌ک خود را منحل کند. « این اعلامیه با واکنش‌های فراوانی از سوی گروه‌های کردی و همچنین کشورهای منطقه روبه‌رو شد. حزب حاکم ترکیه در واکنش به پیام اوجلان اعلام کرد: «منتظر اجرایی شدن انحلال حزب کارگران کردستان و اثرگذاری بیانیه عبد الله اوجلان بر تحولات میدانی می‌مانیم.» انتشار این اعلامیه نقطه عطفی در معاللات امنیتی و سیاسی منطقه محسوب می‌شود و منتها بر اقدامات و نقشه راه گروه‌های کرد، بلکه بر سیاست خارجی ترکیه در منطقه، به ویژه در عراق و سوریه نیز می‌تواند تأثیرگذار باشد. به ویژه اینکه این کشور از دهه‌ها پیش تاکنون در شمال عراق به اقدامات نظامی و امنیتی علیه نیروهای کردی، به ویژه حزب کارگران پک‌ک، دست زده است که ریشه این اقدامات را می‌توان در مناقشات تاریخی، امنیتی و ژئوپلیتیک بین ترکیه و گروه‌های کردی عنوان کرد. حال با اعلام انحلال این گروه و استقبال برخی گروه‌های کرد در عراق، بررسی رویکرد و سیاست خارجی ترکیه در عراق و سوریه پس از آنکه دیگر دلبلی برای مداخلات و حملات نظامی این کشور وجود نخواهد داشت، حائز اهمیت است. اما پیش از پرداختن به این موضوع، اشاره به سیاست‌های منطقه‌ای ترکیه به درک بیشتر سیاست خارجی این کشور کمک می‌کند.

سیاست خارجی منطقه‌ای ترکیه

سیاست خارجی ترکیه در دوده اخیر، به‌ویژه تحت‌رهبری حزب عدالت و توسعه و رجب طیب اردوغان، دستخوش تحولاتی اساسی شده است. این تحولات، ترکیه را از کشوری با رویکردی محافظه‌کارانه به بازگری فعال و مداخله‌جو در بحران‌های منطقه‌ای تبدیل کرده استکه بررسی ابعاد این سیاست در عراق، سوریه و سایر کشورهای منطقه نیازمند تحلیل ریشه‌های تاریخی، ایدئولوژیک وژئوپلیتیکی آن است. این کشور در ابتدای دهه ۲۰۰۰، با اعلام سیاست «تنش صفر با همسایگان»، که توسط حزب عدالت و توسعه منتشر شد، در صدد کاهش تنش‌ها و بهبود روابط با همسایگان خود بود، اما شروع قیام‌های عربی ۲۰۱۱ در منطقه سبب شد تا آنکارا به سمت ترکیبی از قدرت سخت و نرم پیش رود و این کشور پس از آن در یک تناقض آشکار سعی کرده است تا ضمن پیشبرد بنیان‌های ایدئولوژیک خود یعنی پروژه نروعثمانی‌گرایی، واقع‌گرایی تهاجمی را نیز در پیش بگیرد. احمد داوودغلو، معمار سیاست خارجی ترکیه در دهه ۲۰۰۰، با طرح نظریه «عمق استراتژیک»، احیای نقش تاریخی ترکیه در قلمرو امپراتوری عثمانی را دنبال کرد که این دیدگاه بر سه محور تبدیل ترکیه به مرکز ثقل در خاور میانه، بالکان و قفقاز، استفاده از اشتراکات فرهنگی-تاریخی با کشورهای منطقه و ایجاد شبکه‌ای از اتحادهای اقتصادی و امنیتی برای مقابله با رقبایی مانند ایران و عربستان استوار بود. در این بین، محرک‌های امنیتی مانند تهدید کردها و ترس از تجزیه‌طلبی نیز متغیر مهمی در پیشبرد سیاست خارجی ترکیه به شمار می‌رفت. حضور پک‌ک در مثلث مرزی ترکیه-عراق-سوریه، به مهم‌ترین دغدغه امنیتی آنکارا تبدیل شد و این کشور اهداف خود از عملیات‌های نظامی در شمال عراق و سوریه را نابودی زیرساخت‌های لجستیکی پک‌ک در کوهستان‌های قنبدیل و سنجار، جلوگیری از ایجاد کردیدور کردی مستقل در شمال سوریه و مهار نفوذ شاخه‌های منطقه‌ای پک‌ک مانند (YPG) واحدهای مدافع خلق اعلام کرد. در نتیجه، بر اساس اسناد وزارت دفاع ترکیه، بین ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۵، بیش از ۴۵۰۰ عملیات هوایی و ۲۱ عملیات زمینی بزرگ در شمال عراق اجرا شده که منجر به انهدام ۳۲۰۰ پناهگاه زیرزمینی و کشته شدن ۱۲۰۰۰ عنصر پک‌ک شده است. بررسی سیاست خارجی ترکیه به ویژه در شمال عراق نشان می‌دهد که محرک‌های امنیتی تنها عامل اقدامات نظامی این کشور نبوده از نظر استراتژیست‌های ترکیه، عراق بیشترین به‌مثابه آمابشگاه استراتژی ترکیبی این کشور به شمار می‌رود که دکترین نظامی آن از جنگ فرامرزنی تا اشغال پیشگیرانه را در بر می‌گیرد. در این راستا، ترکیه با استناد به ماده ۵۱ منشور ملل متحد (دفاع مشروع)، حضور نظامی خود در شمال عراق را توجیه می‌کند که این حضور شامل ایجاد ۳۷ پایگاه نظامی دائمی در استان‌های دهوک و اربیل، استقرار سامانه‌های دفاع هوایی S-400 در

زدیکی موصل و اجرای عملیات «چنگال-قتل» (۲۰۲۲-۲۰۲۵) برای نابودی تونل‌های مرزی است. این اقدامات با مخالفت دولت مرکزی عراق واقلیم کردستان مواجه شده است و مسرور بارزانی، نخست‌وزیر اقلیم کردستان، در فوریه ۲۰۲۵ اعلام کرد: «هرگونه عملیات نظامی بدون هماهنگی با اربیل، نقض حاکمیت عراق است.» علاوه بر این، اهداف دیگر این کشور در عراق منائر از اقتصاد سیاسی و کنترل منابع انرژی است؛ ترکیه با سرمایه‌گذاری ۱۲ میلیارد دلاری در میدین نفتی کرکوک و خط لوله کرکوک-جیهان، ۴۰ درصد از نیاز انرژی خود را از شمال عراق تأمین می‌کند و این وابستگی، انگیزه و اهداف آنکارا برای حفظ نفوذ در مناطق تحت کنترل کردها را بیشتر توضیح می‌دهد. سیاست خارجی ترکیه در سوریه نیز از بحران تا فرصت‌سازی در نوسان است؛ در واقع، سقوط بشار اسد در اکتبر ۲۰۲۴ و تشکیل دولت انتقالی به رهبری محمد الجولانی، نقطه عطفی در سیاست خارجی آنکارا بود و این کشور در پشت پرده بازسازی سوریه و بازگشت داوطلبانه پناهندگان سوریه به کشورشان، اهدافی از جمله سرمایه‌گذاری ۵ میلیارد دلاری در بازسازی حلب و ادلب، ایجاد منطقه امن ۳۰ کیلومتری در مرزهای شمالی سوریه و فشار برای انحلال YPG و ادغام نیروهای کرد در ارتش سوریه را در نظر دارد. سایر بحران‌های منطقه‌ای نیز فرصتی برای مداخلات و تحرکات این کشور بوده است؛ به‌طور مثال در جنگ قریغ‌باغ (۲۰۲۰) الگوی جدیدی از مداخله این کشور نمایان شد؛ حمایت نظامی ترکیه از آذربایجان در جنگ ۴۴ روزه قریغ‌باغ، نشان‌دهنده تحولی کلیدی بود که این مداخله با سه هدف تضعیف نفوذ روسیه در قفقاز جنوبی، تضمین دسترسی به ذخایر گازی دریای خزر و آزمایش پهپادهای باایران‌تار TB2 در نبرد واقعی، انجام شد و در نتیجه این جنگ، آنکارا توانست به افزایش ۳۰۰ درصدی صادرات تسلیحات به آذربایجان و نظارت بر افتتاح کردیدور زمینی نخجوان-آذربایجان دست یابد. دامنه مداخلات این کشور تنها محدود به غرب آسیا و منطقه قفقاز نبوده است، بلکه شمال آفریقا را نیز در بر گرفته و از سال ۲۰۱۹ مداخلات ترکیه در لیبی نیز آغاز شد؛ این کشور با امضای توافقنامه‌های امنیتی-نظامی با دولت وفاق ملی لیبی به رهبری فائز سرراج، ضمن حمایت نظامی از دولت لیبی در برابر نیروهای ژنرال خلیفه حفتر، اقدام به ارسال تجهیزات نظامی و اعزام هزاران جنگجو از شمال سوریه به لیبی کرد. ترکیه با در پیش گرفتن مداخلات در این کشور، ضمن رقابت بر سر منابع و نفوذ، در صدد دستیابی به منافع اقتصادی و استراتژیک برآمده و با امضای توافق دریایی با دولت وفاق ملی در طرابلس (۲۰۱۹)، حق بهره‌برداری از ذخایر گازی مشرق مدیترانه را کسب کرد و در پروژه‌های عمرانی این کشور به ارزش ۲۸٫۹ میلیارد دلار شرکت دارد که حضور نظامی این کشور به حفظ این منافع کمک کرده و موازنه قدرت را به نفع وفاق ملی در جنگ داخلی لیبی تغییر داد و موجب تنش با یونان، قبرس و مصر شسند. در پیش گرفتن چنین سیاست‌هایی چالش‌هایی را در داخل برای دولت ترکیه به وجود آورده است؛ به‌طور مثال، تورم ۶۵ درصدی در سال ۲۰۲۴ و کاهش ارزش لیر ترکیه (۴۰ درصد در برابر دلار)، فشار بر سیاست خارجی تهاجمی را افزایش داده است و نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد ۵۸ درصد مردم ترکیه با کاهش هزینه‌های نظامی این کشور موافقت. بررسی رویکرد و اقدامات این کشور نشان می‌دهد که سیاست خارجی ترکیه در ۲۰۲۵ نیز در تقاطع آرمان‌های نئوعثمانی‌گرایی و الزامات واقع‌گرایانه قرار دارد، راهبردی دوسویه که علی‌رغم موفقیت تاکتیکی تا کنون ستاورد بلندمدت و استراتژیکی راه‌ارمغان نیاورده است؛ لذا سناریوهای آینده‌سیاست خارجی منطقه‌ای این کشور را می‌توان چنین برشمرد:

- تثبیت هژمونی منطقه‌ای: در صورت موفقیت در سوریه و عراق ممکن است به رهبر دوقلکوتو سنی‌های خاور میانه تبدیل شود.

- افول نفوذ؛ تشدید مشکلات اقتصادی و فشار غرب می‌تواند آنکارا را به بازنگری در سیاست‌هایش وادارد.

- تشدید درگیری‌ها: ظهور گروه‌های کردی رادیکال‌تر، افزایش تحرکات مخالفان هیئت تحریرالشام علیه این گروه و دخالت‌های ترکیه در سوریه و تشدید رقابت با ایران، ممکن است دامنه تنش‌های منطقه‌ای را افزایش دهد.

حضور ترکیه در شمال عراق

پ‌ک، که در سال ۱۹۷۸ با هدف ایجاد یک دولت کردی مستقل در ترکیه تأسیس شد و از دهه ۱۹۸۰ به بعد به مبارزه مسلحانه علیه دولت ترکیه پرداخت. پس از شکست پروژه جدایی طلبانه پ‌ک، که در ترکیه، این گروه به مناطق کوهستانی

شمال عراق به‌ویژه کوهستان قنبدیل عقب‌نشینی کرد و از آنجا عملیات خود را سرازماندهی می‌کرد. ترکیه این گروه را یک سازمان تروریستی می‌داند و آن را تهدیدی برای امنیت ملی خود قلمداد می‌کند و از دهه ۱۹۸۰ تاکنون، به‌عنوان یکی از بازیگران اصلی در تحولات شمال عراق و سوریه، استراتژی چندوجهی نظامی-سیاسی را برای مقابله با گروه‌های کردی به‌ویژه پ‌ک، که دنبال کرده است که این رویکرد در چهار دهه اخیر، تحولات عمیقی در روابط آنکارا با بازیگران محلی و بین‌المللی ایجاد کرده است. ترکیه همواره نگران بوده که تقویت کردهای عراق به‌ویژه حکومت اقلیم کردستان عراق یا وجود پ‌ک، که در شمال عراق، الهام‌بخش کردهای ترکیه برای خودمختاری باشد، لذا این کشور بیش از هر چیز از عملیات نظامی برای سرکوب این گروه استفاده کرده است و دولت این کشور با نشان دادن قدرت نظامی علیه پ‌ک، که، به‌ویژه در سال‌های اخیر، کوششیده تا پایگاه سیاسی خود را در میان ملی‌گرایان ترکیه تقویت کند. در دهه ۱۹۹۰، ترکیه بارها به بهانه تعقیب پ‌ک، که وارد شمال عراق شد، این عملیات‌ها معمولاً محدود و هماهنگی غیررسمی با برخی گروه‌های محلی کرد عراقی انجام می‌شد. ایجاد پایگاه‌های نظامی نیز از دیگر استراتژی‌های این کشور برای مقابله با تهدید کردها بوده است و دهها پایگاه نظامی در عمق خاک عراق به‌ویژه در استان دهوک و اربیل ایجاد کرده و هزاران سرباز را در این مناطق مستقر کرده که این اقدام با اعتراض دولت مرکزی عراق همراه بوده است و بغداد برای نقض حاکمیت هوایی توسط پهپادهای ترکیه را محکوم کرده و خروج نیروهای ترکیه را خواستار شده است، آمریکا و اتحادیه اروپا نیز با وجود طبقه‌بندی پ‌ک، که به‌عنوان گروه تروریستی، نگرانی‌هایی درباره تأثیر عملیات‌های ترکیه بر غیرنظامیان و ثبات منطقه ابراز کرده‌اند.

مراحل تنش و مداخلات ترکیه در شمال عراق

مرحله اول: شکل‌گیری درگیری‌ها(۱۹۹۹-۱۹۸۴)؛ در این مرحله مبارزه مسلحانه ترکیه علیه پ‌ک، که آغاز شدد و این کشور سیاست زمین‌سوخه و جابه‌جایی اجباری را در پیش گرفت و در دهه ۱۹۹۰، با تخریب بیش از ۳۰۰۰ روستای کردنشین، جمعیت غیرنظامی را به مناطق شهری منتقل کرد. این اقدام که با هدف قطع ارتباط پ‌ک، که با پایگاه‌های اجتماعی صورت گرفت، منجر به آوارگی بیش از ۳ میلیون کرد شد و زمینه تشدید تنش‌های قومی در ترکیه را به وجود آورد. مرحله دوم: گسترش جغرافیایی درگیری‌ها(۲۰۱۴-۲۰۰۰)؛ با تضعیف مواضع پ‌ک، که در خاک ترکیه، این گروه از سال ۲۰۰۰ به تدریج کوهستان‌های قنبدیل در شمال عراق را به پایگاه اصلی عملیاتی خود تبدیل کرد. موقعیت جغرافیایی این منطقه که در مثلث مرزی ترکیه-عراق-ایران قرار دارد، امکان اجرای حملات مرزی را برابری پ‌ک، که فراهم می‌کرد، در نتیجه تغییر جغرافیای درگیری، استراتژی ترکیه نیز از عملیات زمینی به حملات هوایی تغییر یافت و ارتش ترکیه در این دوره با خرید جنگنده‌های F-۱6 و پهپادهای باایران‌تار TB2، توانایی خود در اجرای عملیات‌های فرامرزی را افزایش داد. حملات هوایی به مواضع پ‌ک، که در قنبدیل از سال ۲۰۰۷ تشدید شد و عملیات خورشید در سال ۲۰۰۸، یکی از بزرگ‌ترین عملیات‌های زمینی ترکیه در شمال عراق بود که با مشارکت ۱۰۰۰۰ سرباز در راستای نابودی پایگاه‌های پ‌ک، که اجرا شد.

مرحله سوم: جنگ فرامرزی و تغییر پارادایم (۲۰۲۴-۲۰۱۵)؛ این مرحله به‌عنوان نقاط عطف عملیات نظامی به‌شمار می‌رود؛ از ۱۷ آوریل ۲۰۲۲، ترکیه عملیات نظامی گسترده‌ای با نام «چنگال-قتل» را در شمال عراق آغاز کرد. این عملیات که مناطق متینا، زاب، افسین و باسبان را هدف قرار داد، منجر به نابودی ۲۷ عنصر پ‌ک، که در مرحله نخست شد و تا دسامبر ۲۰۲۴، شمار کشته‌شدگان پ‌ک، که در شمال عراق به ۴۱۰۰ نفر رسید. در این مرحله استفاده از فناوری پهپادی نقش مؤثری در عملیات نظامی داشت. پهپادهای ترکیه با پرواز گسترده بر فراز قنبدیل، نقش بی‌سابقه‌ای در جمع‌آوری اطلاعات و هدایت حملات ایفا کردند. این تحول تکنولوژیک، موازنه قدرت را به نفع ترکیه تغییر داده است و براساس گزارش گروه بین‌المللی بحران، برتری هوایی ترکیه عامل اصلی انتقال جنگ از خاک ترکیه به شمال عراق بوده است.

مرحله چهارم: اعلامیه عبدالله اوجلان (۲۰۲۵)؛ عبدالله اوجلان در فوریه ۲۰۲۵ با صدور بیانیه‌ای خواستار انحلال پ‌ک، که خلغ سلاح نیروهایش شد. وزارت دفاع ترکیه بلافاصله این درخواست را «قابل بررسی» خواند و بر ضرورت اجرای فوری و بدون قیدوشرط آن تأکید کرد. اردوغان نیز هشدار داد در صورت

عدم پایبندی پ‌ک، که، عملیات نظامی ادامه خواهد یافت. با توجه به اینکه پ‌ک بیش از ۴۰ سال علیه دولت ترکیه مبارزه مسلحانه داشته است، انحلال این گروه می‌تواند به پایان درگیری‌ها و بازگشت به مذاکرات سیاسی منجر شود.

آیا سیاست‌های ترکیه تغییر خواهد کرد؟

عملیات‌های هوایی ترکیه در شمال عراق تا مارس ۲۰۲۵ منجر به کشته شدن ۶۲۲ غیرنظامی و آوارگی ۲۰۰ هزار نفر شده است و سازمان‌های بین‌المللی بارها استفاده از سلاح‌های فسفوری توسط ترکیه را محکوم کرده‌اند. علی‌رغم تهدیدات امنیتی پ‌ک، که، حضور این گروه به‌ویژه در شمال عراق فرصت‌هایی را برای مداخلات ترکیه در عراق به وجود آورده است و این کشور در پس سیاست‌های اعلامی خود مبنی بر مبارزه با تروریسم، در صدد دستیابی به اهداف بلندمدتی همچون ایجاد منطقه حائل امن در عمق ۴۰ کیلومتری مرزهای شمال عراق، قطع ارتباط لجستیکی پ‌ک، که با شاخه‌های سوری (YPG) و مهار نفوذ ایران در کردیدور شیعی از طریق کنترل مناطق مرزی بوده است، اکنون با تغییر رویکرد پ‌ک، که با اعلام رهبر این گروه بر انحلال و تحویل سلاح‌ها، این مسئله متغیر مهمی بر تعیین و تداوم سیاست‌های ترکیه در شمال عراق و شرق سوریه است، در این راستا الا‌عرجی، مشاور امنیت ملی عراق تأکید کرد: «در صورت موفقیت فرایند صلح در ترکیه، حزب کارگران کردستان (پ‌ک)، که و نیروهای ترکیه باید از عراق خارج شوند»، در واقع با کاهش و از بین رفتن تهدید گذشته و قدیمی که همواره بهانه‌ای برای مداخلات نظامی ترکیه در شمال عراق و شرق و شمال سوریه بوده است، دینامیک عملیات‌های نظامی نیز متأثر از واقعیت‌های جدیدی می‌تواند تغییر کند و محرک‌های گذشته دیگر نمی‌توانند بهانه‌های جدید برای تداوم حضور و عملیات نظامی ترکیه باشند و علی‌رغم حملات هوایی و زمینی گسترده‌های ترکیه علیه مواضع پ‌ک، که در سال‌های اخیر، در کوهستان‌های قنبدیل عراق، بیابانه اوجلان زمینه‌ای است تا آنکارا شدت این عملیات‌ها را کاهش دهد؛ چنین روندی در وهله اول می‌تواند به بهبود روابط اربیل-آنکارا بینجامد. نیروهای دموکراتیک سوریه (SDF) که متحد اصلی آمریکا در مبارزه با داعش محسوب می‌شوند، از نظر آنکارا شاخه‌ای از پ‌ک، که هستند، ترکیه بیشتر عملیات نظامی متعددی را برای مهار نفوذ این گروه در شمال سوریه اجرا کرده است. منابع نزدیک به نیروهای دموکراتیک سوریه ادعا می‌کنند اجرای این بیانیه «بهانه ترکیه برای حمله به شرق سوریه» را از بین می‌برد. با این حال، آنکارا به دنبال انحلال کامل (YPG) شاخه نظامی نیروهای دموکراتیک سوریه و بازپس‌گیری مناطق تحت کنترل کردها از جمله میدین نفتی شمال شرق سوریه است. با توجه به اینکه دولت ترکیه در نتیجه اعلامیه حزب کارگران کردستان، تاکنون بر تغییر سیاست‌های خود در عراق و سوریه اشاره‌ای نکرده است، سناریوهای احتمالی سیاست خارجی این کشور در قبال این کشورها را چنین می‌توان برشمرد:

- تثبیت حضور نظامی ترکیه: در صورت اجرای کامل خلع سلاح پ‌ک، که، ترکیه و گروه‌های کردی ممکن است به توافق‌های موقت برسند، اما اختلافات اساسی حل نشده باقی می‌ماند. حضور نظامی ترکیه در سوریه و عراق ادامه یافته، اما شدت درگیری‌ها کاهش یابد، همچنین ترکیه ممکن است پایگاه‌های دائمی را در سننجار و مسلیمانیه عراق ایجاد کند که این اقدام تحقق استراتژی «عمق استراتژیک» نظریه نئوعثمانی‌گرایی خواهد بود.

- بازگشت به چرخه خشونت؛ شکست مذاکرات می‌تواند منجر به تشدید عملیات‌های نظامی ترکیه در شمال عراق و سوریه شود، گروه‌های کردی تندرو ظهور کرده و چرخه خشونت تداوم یابد.

- مداخله بازیگران فرامنطقه‌ای: نفث شمال عراق ۴۰ درصد از نیاز انرژی ترکیه را تأمین می‌کند و رقابت روسیه و آمریکا بر سر کنترل میدین نفتی کرکوک و رمیلان ممکن است ترکیه را وارد بازی پیچیده‌تری کند.

پس از عملیات طوفان الاقصی در اکتبر ۲۰۲۳ و تغییر نظم منطقه، ترکیه می‌کوشد با استفاده از این فرصت و افزایش مداخلات خود در منطقه، نقش خود را به‌عنوان قدرت برتر غرب آسیا تثبیت کند، این کشور درصدد است نفوذ خود را در شمال عراق به‌عنوان منطقه‌ای استراتژیک، هم‌رمز با سوریه و ایران حفظ کند و مانع از تقویت بازیگران رقیب مانند ایران یا گروه‌های وابسته به آن شود، همچنین بررسی روند اقدامات این کشور نشان می‌دهد که شمال عراق به آزمایشگاه استراتژی‌های ترکیبی ترکیه تبدیل شده است؛ جایی که نیپلماسی، عملیات‌های اطلاعاتی و جنگ سایبری در کنار قدرت سخت‌افزاری پیش می‌روند.

سال ۱۴۰۲: سالی جانکاه

سال ۱۴۰۲ به دلیل افزایش قابل‌توجه تلفات جاده‌ای در ایران، به‌ویژه در ایام نوروز، سالی جانکاه بود. براساس آمارهای رسمی سازمان پزشکی قانونی، در این سال حدود ۲۰ هزار نفر در حوادث رانندگی جان خود را از دست دادند. این رقم در مقایسه با سال‌های گذشته افزایش چشمگیری داشته است. به‌طور خاص در ایام نوروز ۱۴۰۲، به‌طور متوسط روزانه ۱۱۰ نفر در جاده‌ها بر اثر تصادفات جان باختند. در حالی‌که این عدد در نوروز ۱۴۰۱ حدود ۵۵ نفر در روز بود. این افزایش تقریباً دو برابری، نشان‌دهنده وخامت بیشتر وضعیت ایمنی جاده‌ها و وسایل نقلیه و بی‌احتیاطی رانندگان در سال ۱۴۰۲ است. پلیس راه‌در قندسپه‌بندی سهم عوامل مختلف، از سهم ۲۰ درصدی جاده‌های پرخطر در تصادفات می‌گوید. خودروهای نایلیم نیز ۵۱ درصد در تلفات جاده‌ای نقش داشته‌اند و عامل انسانی نیز سهمی ۲۹ درصدی از این سوانح دارد.

سال ۱۴۰۳: کاهش نسبی تلفات

آمارها می‌گوید در هفت‌ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۳، تعداد ۱۱ هزار و ۸۷۳ نفر در تصادفات جاده‌ای جان خود را از دست داده‌اند که این رقم نسبت به سال قبل کاهش ۶٫۵ درصدی را نشان می‌دهد. همچنین، در بازه زمانی نوروز ۱۴۰۳ (۲۵ اسفند تا ۱۴۰۲ فروردین ۱۴۰۳)، تعداد تلفات جاده‌ای به هزار و ۸۹۰ نفر رسید که نسبت به سال گذشته حدود ۱۰ درصد کاهش داشته است.

ضرر تصادفات و سوانح رانندگی

آمارهای رسمی بیانگر آن است که از سال ۱۳۸۴ تا ۱۴۰۱، در مجموع ۳۵۱ هزار و ۹۹۶ نفر بر اثر تصادفات رانندگی در کشور جان باخته‌اند. با احتساب سال ۱۴۰۲، جمعاً ۳۷۱ هزار و ۹۹۶ نفر در حوادث رانندگی کشور جان خود را از دست داده‌اند. مرکز پژوهش‌های مجلس در شهریور ۱۴۰۳ در محاسباتش آورده که میزان خسارات اقتصادی تلفات رانندگی در ایران، بین ۲ تا ۷ درصد از GDP است. صندوق بین‌المللی پول GDP ایران را معادل ۴۶۳ میلیارد دلار اعلام کرده است. با احتساب این درصد، ایران سالانه بین ۹ تا ۳۲ میلیارد دلار به دلیل خسارت اقتصادی از دست می‌دهد.

فرهنگ نخبگان

بازار

بازار

چهارشنبه ۲۲ اسفند ۱۴۰۳
<div><div><div><div><div><div><div></div><div><div>۱۱:۱۵</div></div></div></div><div></div></div></div></div> </div>
شماره ۴۳۷۶
<div><div><div><div><div><div></div><div><div>۱۱:۱۵</div></div></div></div><div></div></div></div></div>

<div><div><div><div><div><div></div><div><div>۱۱:۱۵</div></div></div></div><div></div></div></div></div>

<div><div><div><div><div><div></div><div><div>۱۱:۱۵</div></div></div></div><div></div></div></div></div>

<div><div><div><div><div><div></div><div><div>۱۱:۱۵</div></div></div></div><div></div></div></div></div>

<div><div><div><div><div><div></div><div><div>۱۱:۱۵</div></div></div></div><div></div></div></div></div>

<div><div><div><div><div><div></div><div><div>۱۱:۱۵</div></div></div></div><div></div></div></div></div>

<div><div><div><div><div><div></div><div><div>۱۱:۱۵</div></div></div></div><div></div></div></div></div>

<div><div><div><div><div><div></div><div><div>۱۱:۱۵</div></div></div></div><div></div></div></div></div>